

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

HISTORIJSKI ZBORNIK

GODINA LXXIX

BROJ 1

2026.

Historijski zbornik
LXXIX, br. 1, Zagreb 2026.

Historijski zbornik / Historical Journal – histzbornik1948@gmail.com

UDK 93/99 – DOI: <https://doi.org/10.59412/hz>

ISSN 0351-2193 (Tisak) – ISSN 1849-0824 (Online)

IZDAVAČ / PUBLISHER: Društvo za hrvatsku povjesnicu / Association for Croatian History

UREDNIČKO VIJEĆE / EDITORIAL BOARD:

Rudolf Barišić (Hrvatski institut za povijest, Zagreb), *Mateo Bratanić* (Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru), *Ivan Hrstić* (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb), *Marica Karakaš Obradov* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb), *Tomislav Kardum* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb), *Ivan Majnarić* (Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb), *Iva Mandušić* (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb), *Jelena Marohnić* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Josip Mihaljević* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb), *Magdalena Najbar-Agičić* (Sveučilište Sjever, Koprivnica), *Filip Novosel* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb), *Nikolina Šimetin Šegvić* (Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu)

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF: *Marica Karakaš Obradov*

TAJNIK / SECRETARY: *Tomislav Kardum*

MEĐUNARODNO UREDNIČKO VIJEĆE / INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD:

Bojan Balkovec (Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani, Slovenija), *Daniel Baric* (Sveučilište Sorbonne, Pariz, Francuska), *Ulf Brunnbauer* (Institut za istočne i jugoistočne europske studije, Sveučilište Regensburg, SR Njemačka), *Antoni Cetnarowicz* (Jagelonsko sveučilište, Krakov, Poljska), *Hannes Grandits* (Humboldtovo sveučilište u Berlinu, SR Njemačka), *Husnija Kamberović* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina), *Irina Ognjanova* (Bugarska akademija znanosti, Sofija, Bugarska), *Jan Pelikán* (Karlovo sveučilište u Pragu, Češka), *Stefano Petrungaro* (Sveučilište Ca' Foscari, Venecija, Italija), *Dubravka Stojanović* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Beogradu, Srbija), *Dinko Šokčević* (Mađarska akademija znanosti, Budimpešta, Mađarska)

SAVJET ČASOPISA / ADVISORY BOARD:

Damir Agičić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Tvrtko Jakovina* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Mira Kolar* (Zagreb), *Suzana Leček* (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod), *Franko Mirošević* (Zagreb), *Ivica Prlender* (Zagreb), *Marko Trogrlić* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu)

LEKTURA ZA HRVATSKI JEZIK / CROATIAN LANGUAGE EDITOR: *Dragana Balić*

LEKTURA ZA ENGLJSKI JEZIK / ENGLISH LANGUAGE EDITOR: *Ida Car*

KOREKTURA / PROOFREADING: *Marica Karakaš Obradov, Tomislav Kardum*

Članci i rasprave iz časopisa *Historijski zbornik* referirani su u bazama: *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)*, *ERIH Plus*, *Historical Abstracts (Ebsco)*, *Hrčak*, *Scopus*.

Historijski zbornik je časopis u otvorenom pristupu i u cijelosti je besplatno dostupan. Korisnici smiju čitati, preuzimati, kopirati, distribuirati, tiskati, pretraživati ili stavljati poveznice na materijal te mijenjati, preoblikovati i prerađivati materijal ili ga koristiti na druge zakonite načine sukladno Creative Commons licencij CC BY-NC.

Časopis izlazi dva puta godišnje.

Cijena jednog primjerka iznosi 12,56 €; godišnja pretplata iznosi 16,75 €.

Izdavanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih RH.

Radovi se prijavljuju putem OJS sustava na: <https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/historijski-zbornik/index>

HISTORIJSKI ZBORNIK

dhp
DRUŠTVO ZA
HRVATSKU
POVJESNICU

Godina LXXIX, br. 1
Zagreb 2026.

SADRŽAJ

Filip Hren

- Vojna služba časnika Gašpara Starešinića kao primjer krajiške vojne mobilnosti i motivacije za rat(ovanje) u prvoj polovici XVII. stoljeća 1
The Military Service of Officer Gašpar Starešinić as an Example of 'Grenzer' Military Mobility and Motivation in the First Half of the Seventeenth Century

Amila Kasumović

- Smrtni zov: Suicid kao socijalni problem u Bosni i Hercegovini krajem 19. i početkom 20. stoljeća 29
The Call of Death: Suicide as a Social Problem in Bosnia and Herzegovina in the Late 19th and Early 20th Centuries

Stipica Grgić

- Hrvatski nogometni savez i Fédération Internationale de Football Association 1941. – 1945. 63
Croatian Football Federation and Fédération Internationale de Football Association 1941 – 1945

Milan Radovanović

- Anxiety and the Process of Organized Jewish Emigration from Yugoslavia to Israel (1948 – 1952) 93
Pojava anksioznosti tijekom organiziranog iseljavanja Židova iz Jugoslavije u Izrael (1948. – 1952.)

Hrvoje Volner

- Agrarne reforme i napredak poljoprivredne proizvodnje u Slavoniji tijekom 1960-ih 111
Agrarian Reforms and the Progress of Agricultural Production in Slavonia during the 1960s

Luka Knez

- Odjeci Brijunskog plenuma u Zadru: Državna bezbjednost pod lupom javnosti 137
The Echoes of the Brijuni Plenum in Zadar: State Security under Public Scrutiny

Davor Marijan

- Savez komunista Hrvatske i Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske u suton samoupravnog socijalizma (1982. – 1990.) 163
The League of Communists of Croatia and the Socialist Alliance of the Working People of Croatia in the Twilight of Self-Managing Socialism (1982 – 1990)

Osvrti i prikazi

Zrinka Podhraški Čizmek i Luigi Divari, *Jadransko i jonsko brodovlje u novom vijeku (1650 – 1850)* / **191–192** (Marin Banović) • Zvezdana Sikirić Assouline i Melita Vukina, *Hrvatsko pučko školstvo 19. stoljeća i zagrebačka Sramotna knjiga* / **192–195** (Edi Zubović) • Vinko Tadić, *Dijalog u šumskoj dvorani – tragovima paroha požeških* / **195–196** (Iva Šubara) • Kazimierz Moczarski, *Razgovori s krvnikom* (prev. Slaven Kale) / **196–198** (Josip Jagodar) • Amer Maslo (prir.), *Pisma Hamdije Kreševljakovića Muhamedu Hadžijahiću (1938 – 1959)* / **198–200** (Valentina Kezić) • Zdenko Radelić, *Sjećanja: Prilozi za povijest i historiografiju (1954. – 2024.)* / **200–202** (Tomislav Kardum)

In memoriam

Nikša Stančić (1938. – 2025.) / **205–208** (Damir Agičić)

Dodjela nagrada u historiografiji za 2025. godinu / **211–217** (Hrvoje Petrić, Željko Holjevac)